

Előfizetési díj postai szét-
küldéssel:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyedévre . . . 3 „ —
egy hétra . . . 1 „ 3)

Egyes szám . . . 2 fillér.

Szerkesztőség telefonja 101.
Kiadóhivatal telefonja 101.

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI NAPILAP.

Kiadja a m.-vásárhelyi füz
és 48-as párt támogatásáva
„SZÉKELYSÉG” lapkiadó-
vállalat.

Szerkesztőség Fótér 7. sz.
hová a lap szellemi részét
érintő közlemények kül-
dendők.

Kiadóhivatal Fótér 7. szám

Maros-Vásárhely Polgárai!

Őseink áldoztak vagyont, áldoztak vért ezeréves alkotmányunk megtartásáért. Mit jelent az alkotmány! Azt, hogy a nemzet szabadon rendelkezék maga felett, szabadon rendelkezék vagyonával és vérével. Sajnos, a nemzetnek csak egy kis részét ruházta fel a törvény a rendelkezés jogával s a nemzeti akarat a képviselőválasztásokban alig nyilatkozhatik meg. Azonban a nemzet ama képviselőinek kezében, a kik nem a hatalomnak örökre megadott szolgálói, a kik a hamisítatlan nemzeti akaratot fejezik ki, van egy fegyver, a melyet eddig a képviselőházi házszabályok biztosítottak számokra: a szólás és a tett szabadsága. Ezzel a fegyverrel megtudtak akadályozni eddig sok nemzetellenes akaratot és intézkedést. Ellene tudtak állani annak a hatalomnak, a mely háromszáz éven át a magyar nemzet önrendelkezési jogát mindig csorbitani akarta. A folyó hó 18-án tartott képviselőházi ülésben ezt a fegyvert is ki akarta azzal a hatalommal szövetkezett kormányelnök és házelnök törvénytelenül erőszakkal csavarni az ellenzék kezéből. Ezzel megkezdték az önkényuralmat, az absolutizmus uralmát Magyarországon. A kormányelnöknek és a házelnöknek eme nemzetellenes tette, merénylete ellen tiltakozni s a szövetkezett ellenzéket az erőszak ellen buzdítani.

Polgártársak! Népgyűlésre

hivunk össze, mindnyájatokat, a kiknek szent a nemzet alkotmánya és a nemzet élete, a mely két dologért ez ősi város polgársága mindig lángolón lelkesült.

A népgyűlés folyó hó nov. 27-én (vasárnap) délután 2 órakor fog megtartatni a Transsylvania szálló nagytermében.

Népgyűlés után felvonulás a Kossuth- és Bem-szoborhoz.

A szobrok talapzatára beszédek kíséretében koszorúk fognak elhelyeztetni.

A szövetkezett ellenzék helyi bizottsága.

A ménes pásztor.

Azt hiszem, látott már mindenki méneket. S bizonyára látta azt is, hogy nagyobb méneseknél, a hol legalább 250. ló van, a pásztor lovon ül folyton nyáron, hogy ha légyesipéstől valamelyik ló neki iramodik, visszaterelje a tömeghez.

Van e hazának is egy ménesse, a mely csupa keresztezett vérű, bogos lábú, bárgyu felfogású és elhízott darabokból áll. Azt hiszem mindenki kitalálta, hogy ez a ménes: a kormánypart. Áll pedig e ménes 250 tagból. Elképzeltetni, hogy micsoda pénzbe kerül az országnak e ménes fenntartása. 800.000 forintba kerül kérem évenként az összes. De nagyon rossz gazdák tekintetben a magyar nép. Kiadás ugyanis nagy és bevétel, mi ezeknek a révén? Egy halmaz kár! Mert a lovak esznek füvet; megválasztást; esznek szénát: protekciót; esznek zabot: busás fizetést és isznak vizet: miniszterelnöki dicséretet!!!

S mi a haszon? A fiúért: törvénytelen-ség; a szénáért: hivattal való visszaélés; a zabért: hazaárulás és a vízért: megvakulás. Tehát egy göthös kabola tömeg az egész, melynek pásztorja: egy politikailag, lelkileg és testileg elszegényedett ember: gróf Tisza István. Jó pásztor megüli a lovát: a hazaárulást, parasztul, mert hiszen jobb idejében még huszár is volt. S nincs az a ló, a melyik a légyesipéstől megvadulva, elszabaduljon a tömegtől, míg ő mellette van. S ha el is szabadult már egy néhány, csak onnan szabadult, a hol nem ő állott őrt, hanem gyengébb lelkű bojtárjai: Andrássy, Szentiványi stb., a kik belátták, hogy jól esik a lónak is egy kis futás, bujdosás a légyesipés elől. De hát mi is a légyesipés most e lovakra nézve mikor tél van már?! Hm! A politikai ménes fölött csak most süttöt ki igazán a nap. S természetesen az égető sugár feltámasztja a csipő legyeket is.

S mi volna az a nap? Hát a törvényt-szegés! S melyek azok a fájdalmasan csipő legyek? Egyszerű: az obstrukció, az ellen-zék egyesülése, az ország forrongó köz hangulata, a kormányparti képviselők kilé-pése a pártból!!! S tudja-e valaki, hogy Tisza miért nem engedi a lovakat futni? Azért, mert az egyik elfutna talán a király-hoz s őt megbuktatná; a másik átfutna az ellenzékhez s ez többséget eredményezne; a harmadik addig nyeritene, míg meghal-lanál valaki s elfogná s végül: mert ezek után megfutamodna az egész s eltűnne s őt a ménes pásztor fölötte e szavakkal kergetné el: Rögtön takarodjék, hasznave-hetetlen ember! Már pedig ő szeretne még sokáig a lován ülni, bojtárjainak minden szürkületkor kiadja a parancsot: Tereljé-tek be a méneket s adjatok enni nekik, jól viseljék magukat s hogy legyenek nekem jó háts lovaim! De hát mit szól mind-ezekhez a ménes fenntartója: agyon kell ütni őket, mert ugyis göthösek s legalább a bőrük hoz valami hasznot.

Színház.

Tegnap este Lehár gyönyörű zenéjében élvezte a zónát az elég nagy számban össze-gyűlt közönség. A társulat meg nem lankadó buzgalommal, csüggedéstől menten kiváló elő-adást nyújtott a *Drófstóiban*. Gulyás Pfef-

fenkorut tulzása nélkül, a tőle immár megszo-kott művészettel, nem csak derűtséget keltve, de mindennek igényét kielégítve adta. A tót lányt Cserey bizsergő jó-kedvvel játszotta, táncát, énekét nyílt szí-nen is többször tapsolták meg, a mit azzal hálált meg, hogy az este minden jeleneté-nél maga volt a kellem. Jászay Miczike csak azt hagyta döntetlenül, hogy mikor volt szebb, szoknyába-e vagy huszár nad-rágban. Jó volt a politikus bádogos szerepé-ben Bátorossy, az ő szavaló póza igen érvényesült. Szoregh jól játszott, de an-nál jobban énekelt. Király Aranka kis szerephez jutott, a mint hogy alig is látjuk őt nagyobb szerepben, pedig kár érte és érettünk is, mert kis szerepét is — példa a ma esti előadás — kedvesen, jó fölfo-gással a modern subrett összes kellékeivel adja, a mihez báros haju és fitos pikáns arcooskája kellemes keret. A kar azonban szörnyen emancipált volt az este. Egész secessiót rendezett a prolog végén a kar-nagyi páca önkénye ellen.

H I R E K.

Maros-Vásárhely, 1904. november 25.

— A vasárnapi népgyűlés

igen érdekes lesz. A gyűlésen V. Fil-lep Albert, királyi tanácsos, vármeg-yeink e tiszteletreméltó alakja fog elnökölni. Beszédet mondanak Désy Zoltán volt főispán, Bedőházi János, Vertán Endre, Sebess Dénes, Gál Sán-dor, Miksa Imre, orsz. gyűl. képvisel-ők. A szobrokat Petri Zsigmond és Kelemen Ádám a függetlenségi és új párt nevében koszorúzzák meg. Este a színházban diszeloadás lesz, mely alkalommal hazafias szinigazgatónk az „Arany lakadalom” című hazafias tárgyú darabot adhatja elő. Ezen elő-adáson — mint hírlik — az idegen képviselők és a küldöttségek is részt fognak venni.

— **Esküvő.** Ma tartotta esküvőjét Szathmári Jenő békési segédtanár Dicső Gabrival, Dicső Béla köztisztviselőben és szeretetben álló kir. törvényszéki bíró leányával. Az esküvő szűk családi körben folyt le, melyen az egyházi szertartást Tóthfalusi József ev. ref. lelkész végezte. Kísérje áldás az njonann kötött frigyét.

— **A szobrokra helyezendő koszorúszalagjának felirata.** Vasárnap d. u., a tiltakozó népgyűlés után a Kossuth szoborra elhelyezendő koszoru szalagjának felirata: „Emléked lelkesítsen, ha hi a haza!” „1904. november 27.” A Bem szobor koszoru szalagján e felirat olvasható: „Szellemed bátorítson a jövő küzdelmeiben!” „1904. nov. 27.”

— **Esküdtzéki főtárgyalások.** A helyi kir. törvényszék, mint esküdtbíró-ság a f. évi utolsó ülészakára, amely dec-ember hó 5—16-ig terjed az alábbi büntet-ő ügyekben tüzte ki a főtárgyalást:

Máthé Miksa dédai lakós vizsgálati fo-goly ellen gyújtogatás miatti büntető ügy-ben december 5-ére; Szász Károly dr. és Körössy Sándor ellen az egymás sérelmére Szász Károly dr. ellen a Szenner József sérelmére 5. rendben, ugyancsak Szász Ká-roly dr. ellen a Berzeney István sérelmére és Kovács Elek ellen szintén a Berzeney

István sérelmére nyomtatvány után elkü-vetett rágalmazás, illetve becsületsérté-sekérti ügyben december 6-ikára; Szász Ödön kolozsvári hírlapíró ellen a báró Szentkereszthy Zsigmond kolozsvári kir. törvényszéki elnök sérelmére sajtó után elküvetett rágalmazás vétsége miatti büntet-ő ügyben december 9-ikére; — Fodor János és Fodor Andrásné szül. Graur Anna maroszentannai lakósok elleni gyújtogatás és lopás büntette miatti ügyben december hó 12-ikére, továbbá Gálfi László és Gálfi Gyula jelenleg vizsgálati foglyok mező-ber-genyei lakósok ellen halált okozó súlyos testi sértés büntette miatti büntető ügyben december 13-ikára és Barabás Sámuel és ifj. Jánosi Antal szintén vizsgálati foglyok mezőpaniti lakósok ellen pedig szándékos emberölés büntette miatti büntető ügyben december 14-ikére tüzetek ki a főtár-gyalások.

— **Ingyenes felolvasás.** Az Ipa-ros Önképző Egyesület saját helyiségében vasárnap d. u. 4 órakor ingyenes felolvasást tart a következő műsorról: 1. Felolvas: dr. Szász Albert. Szaval: B. Kaló Miklós. Éne-ke: Császár Ferenc — zenével kíséri: Benkő Sándor népzeneész. Magánjelenet előadja: Manca Dezső.

— **Táncestély.** Az ev. ref. polgári leány és nőpariskola növendékei önképző-körük javára f. évi december 3-án, szom-baton műsorról egybekötött táncestélyt ren-dez. Közlebből bővebben fogunk megem-lékezni.

— **A közönség figyelmébe.** A megtartandó esküdtzéki főtárgyalásokra, de különösen a Szász Károly dr. és Szász Ödön elleni büntető ügyekben a hallgató közönség a főtárgyalási terembe és ennek karzataira csakis belépő jegyekkel jutha-be, melyeket a főtárgyalási elnök intézke-dése folytán az elnöki iroda vezetőnél le-het annak idején kapni.

— **Ingyenes előadások iparo-soknak.** A székelytársaság által ren-dezni szokott téli ingyenes előadások idei sorozata f. hó 27-én, vasárnap d. u. 4 óra-kor veszi kezdetét a vármegyeház gyűlés termében. Műsora a következő: 1. Hymnus, éneklí az ev. ref. egyházi dalárda. 2. Meg-nyitó beszéd, tarja Deák Lajos kir. ta-nácsos r. b. elnök. 3. Az átöröklés és vér-mérséklet tényei. Szabad előadás, tartja dr. Szilveszter Ferenc tanár. 4. „Kos-suth sirja” szavalja Tremál Rezső róm. kath. gimn. VII. oszt. tanuló. 5. Énekel az ev. ref. egyházi dalárda.

— **Vertanu utca.** Laptársunk a Sz. L. mai számában egy igen szép eszmét pendített meg, mely tekiutattal hazafias voltára — minket is felszólalásra készített. Az említett közleményben arról van szó, hogy azon utcát, melyen Istenben meg-boldogult székely vértanúinkat a vesztő-helyre kísérték, nevezzük el „Vertanu utcá-nak.” Azt hisszük, hogy ehhez a közlemény-hez nem is kell kommentár, mert, hiszen azok a férfiak emléke, kik a hazáért szenvedtek vértanu halált, megérdemel annyi figyelmet, hogy halhatatlan emléküik örökkön fennálljon. Felhívjuk a Czigánymező-utca lakosságát, hogy forduljanak ilyenmü kérésükkel a városi tanácshoz s hisszük, hogy hazafias kívánságuk nem talál süket fülekre.

— **Fa lopás.** Mezőpágozca községben, a Teleki L. Gyula gróf tulajdonát képező, a község határában levő fa rakásból, Rája Juon napszámos egy 1/2 öl fát lopott el 5 korona értékben. A kihallgatásnál tei-tét beismerte és a fát visszaadta.

Szerencsétlenség M.-falván.

Straetz Hermann és fia Emil a tegnap otthon történteket készítettek a vadászatra. A történetek készítése közben az asztalon egy 1/2 kiló puskapor felrobbant és oly erővel, hogy a régimódi ház ajtóinak kilincsét kilökte és az ajtók kinyíltak; az ablakokat porrá zúzta és az ablakon elhelyezett vasrácokat is kilökte. A fiatal Straetznek arcát pedig, a ki a közelben állott, teljesen összeégette, úgy, hogy gyors orvosi segílyre volt szükség és sok időbe telik, a míg felgyógyul a szerencsétlenül járt fiatal ember.

Felolvasás. Azt mondja a közmondás: Hosszas betegségnek halál a vége. Ugylátszik, hogy erre a közmondásra akar rá csáfolni a Kemény Zsigmond Társaság mert betegségétől lábadozni kezdi legalább is úgy mutatja az a hír, hogy a jövő hó 14-én az ev. ref. leányiskola nagytermében nagyobb szabású felolvasást rendez. Ugyan akkor díjakat fog kitűzni pályamunkákra. Üdvözljük a tetszhalottat. Annak idején a feltámadás biztos jelét, a műsört is fogjuk közölni.

Az éhség áldozata. Nem nagy szerencsétlenségről van szó, csak világot vett e kis eset a mostani szűk viszonyokra. Farkas Zsuzsa ugyanis kénytelen volt 2 drb. süte tököket lopni, mert nem volt mit ennie. Most azonban van, mert a rendőrség táplálja a rabok kosztján.

Egy csapásra hatot. A mesebeli csizmadia legény csak 3 legyet ütött egy csapásra, de már Gábor József XX. században élő, Póka kereszturi lakos 6 ablaksémet vágott be, az ott levő ev. ref. iskolában egy kőlobásra s csinált 4 kor. 80 fill. kárt. S a Szászrégeni járásbíró is egy csapásra csapott szegény fejére a törvény értelmében büntetést.

A kinek nyul pecsenye kell.

Egészen külön rovatot kell nyitnunk a jó mezőpagocsiaknak, mert ugyancsak adnak dolgot a csendőrségnek. Szenkirályi Béla pagocsi nagy birtokos csőssze, ugyanis rajtakapta Demény Sándor odavaló lakost, a mint a birtok területén elejtett egy nyulat és azt haza vitte. A csősz nem állította meg és Demény az izletes pecsenyét el is fogyasztotta csaiádjával, csak a bőrét hagyván meg a nyulnak. A csendőrség kivallatta és az tettét beismerte. Fegyver engedélye nem volt s így nagyon drága lesz a pecsenye. A fegyvert és a bőrt a községi elöljáróság őrizet alá vette.

Megszűnt sertés betegségek. Állatorvosi jelentés szerint Mező-Csáváson megszűnt a sertésvész és Felében a sertés orbánc.

Nimród fiainak szerencséje. Körösy Sándor birtokos hajó vadászatot rendezett birtokán, a melyen a többek közt részt vettek: Nagy Elemér, Szász főszolgabíró és többen még szenvedélyes Nimródok és páratlan szerencse érte: 25 nyul üt le a puska cső elejébe, a melyet persze célzás nélkül lepuffintottak, Leröpítettek még 4 fogolyt is, a melyek fészükben várták be. Kérünk mi is legalább egy nyulat a prédából vasárnapra.

Ha nem lophatsz a házból lopj a ház körül. Ezt az elvet testesítette meg két napszámos Mezőpagocsán.

Ellopták ugyanis a Stojka János elmebeteg, gör. kath. lelkész háza körül fekvő sövénykerítést. A kár 50 kor., a mi az egyházat terheli. A tettesek Bámbó Károly és Gáspár Imrus napszámosok voltak. Hát ha még az Eldorádó világ kolbász kerítése lett volna! Nem győzne volna az egyház kerítéssel a papi lakot!

Vizsgálat Sámsondon. Dr. Molnár Gábor főszolgabíró folyó hó 25-én a sámsondi adminisztrációt vizsgálta meg, a melyet teljesen rendben talált.

Pátrubán István meghívása. Az alispán Pátrubán István, tiszteletbeli szolgabíró, a ki jelenleg Nagy-Ernyében lakik megyei szolgálatára hívta be. 28-án kell elfoglalnia hivatalát.

Gazdátlan liba. Alig fogja el a rendőrség a majorság tolvajokat, egy mérész és hiu liba a Jókai-utcában sétálni merészkedett e tolvaj világban. De Bodolla Ferenc dr. cselédje bevitte a rendőrségre, a hol tulajdonosa átveheti. Mégis liba — a liba.

Derűre-ború. Nagy-Ernyében eljegyzést ültek Finca Jánosnál. A vendégek között volt Finca Péter is, a kit egy pár oda való lakos nem szeretett. Mulatság közben, ugy éjfél 11 órakor megjelentek a nagy kanállal evő háznál: Vecan Péter és Tódor, Muntyán György és Szász Ferenc s a vezető szónok: Simon János. Ezek Finca Létért, fontos beszéd ürügye alatt, a kapuba csalták, a hol egy elagyabugyálták karókkal és úgy megjegyezték kacorral, hol 28 napig bő alkalma lesz az eljegyzésre gondolni. A verekedőket az ügyesség vette atyai gondozásába.

T Á V I R A T O K.

A „Székelység” eredeti táviratai

Az első vér.**Rendőrök brutálítása.**

(Bpest, nov. 26.) Ma az egyetemen tüntetés készült. Ettől megijedve Demko rektor rendőröket hívott az egyetem falai közé, megsértve ezzel az egyetem autonóm jogát.

Az egyetemi hallgatók mit sem sejtve jöttek ki az előadásról. Az egyetem folyosói telve voltak rendőrökkel.

Az egyetemi hallgatók heves kiáltásokat hallattak. **Abcug! takarodjanak ki innen.**

Laky rendőrfelügyelő durván válaszolt, mire **egy joghallgató öklével arculesapta.**

Erre **Fasching** rendőrfelügyelő kikapta bikaesök botját s végig sujtott egy joghallgatón. Kiállva: **Ki a kardot! Vágjátok!**

Erre a rendőrök kardot rántva, **iszonyu mészárlást rendeztek.**

Nagy Lajos 19 éves hallgató **fején cmeteres halálos sebet kapott. Déke Árpád állami hivatalnok és egy ismeretlen hallgató szintén mély sebeket kaptak.**

Ezenkívül 10—15 hallgató kapott még nagyon súlyos sebet, ezek a Récey klinikájára szállítottak.

Fasching rendőrfelügyelő megvadulva folyton ordított: **Fogjátok meg a gazembereket.**

Ekkor Hegedüs tanár kirohant az előadásról s megtiltotta, hogy a rendőrök a hallgatókhoz nyuljanak s a rendőröket kikergette az egyetemről.

Az első vér tehát kiontatott a nemes ifjuság ereiből Tisza hazaáruló gyalázatos politikája miatt, valjon mennyi fog még folyni?

Egész Budapest elitéli a rektor haszontalan eljárását azért, hogy rendőröket vitetett az egyetem falai közé.

Az utcán óriási néptömeg gyűlt egybe, hangosan tárgyalva a rendőrség gyalázatos eljárását.

A Kossuth-utcában több ellenzéki képviselő sétálgatott, midőn hire ment, hogy a rendőrség gyilkolja a fiatalságot. Polonyival élükön odasiettek, de már ekkor a hős rendőrség elküllogott.

A fővárosban óriási az izgalom az ártatlanul kiontatott vér miatt.

Felolós szerkesztő:

Dr. Eröss József.

Marosvásárhelyi takarékpénztár

részvénytársaság.

Elfogad **takarékbetéteket** könyvecskére vagy folyószámlára **előnyös** naptól-napig számítandó kamatra. Betétek rendszerint **felmondás nélkül** azonnal visszafizettetnek.

Leszámitol **üzleti és privát váltókat** jutányos kamatláb mellett Engedélyez **jelzálogköcsönöket** marosvásárhelyi ingatlanokra és földbirtokokra.

Közvetit **törlesztéses kölcsönöket** birtokokra tetszés szerinti évi törlesztés mellett.

Folyószámla hitelt nyújt ingatlan bekebelezésre vagy egyéb biztosítékra.

Előleget ad tőzsdén jegyzett értékpapírokra és az igazgatóság által alkalmasnak nyilvánított localis papírokra értékök 80%-a erejéig. (172.)

Bocsáncynál

mélyen leszállított árak mellett nagy karácsonyi vásár. Szövet flanel maradékok, női diszitett kalapok, minden elfogadható árban.

